

Anneli Hedlund vid två av grindarna som leder in till Lambohovs "cour d'honneur", ytan framför herrgårdens entré som inramas av pelare och ett högt staket. "Det här slutna uterummet är ett av få som finns kvar i landet", säger hon. Trägrinden var från början svart för att imitera järn.

FOTO: PIA MOLIN

Anneli Hedlund vid Lambohovs herrgård i Linköping. Kommunen köpte egendomen på 60-talet. Den tidigare ägaren bor kvar som hyresgäst.

ORDLISTA

♦ **Säteri:** Från 1400-talet en benämning på gårdar som ägdes av adeln och var befriade från skatt.

♦ **Rokoko:** Konststil som hade sin storhetstid vid mitten av 1700-talet. Har ett mjukt och livligt formspråk. Byggs mycket på ornament. Musslor, urnor och blommor var vanliga motiv.

♦ **Gustaviansk stil:** Avlöste rokokon och var som hetast under Gustav III:s livstid. Formerna blir enklare, stramare och hämtar inspiration från grekisk och romersk antik.

Hovetorp vid sjön Sommen är ett exempel på säteri som vuxit fram ur enklare omständigheter.

FOTO: PER SVENSSON

Ny guide till de stiliga kåkarna

LINKÖPING
I "Glömda pärlor och gamla bekanta" ger Anneli Hedlund en introduktion till ett antal östgötska herresäten.

Varm och vacker, så var den gångna sommaren. Det gav fina förutsättningar för Anneli Hedlund och fotografen Per Svensson som åkte runt och fotograferade byggnaderna i boken "Glömda pärlor och gamla bekanta" – en resa bland östgötska slott och herrgårdar".

– Det var vårt sommarjobb. Det var helt fantastiskt att besöka de här gårdarna, att få komma in och se dem. Alla ägarna har varit så tillmötesgående, och glada över att få visa sina hem, säger Anneli Hedlund.

Lättillgängligt

Idén till boken föddes egentligen i slutet av 90-talet, ett häfte kom till men mer än så blev det inte. Annat kom emellan. Men så fick projektet fart igen och genom att vara tjänstle-

dig ett halvår från jobbet som press- och informationsansvarig på Arbetsförmedlingen här i länet så kunde hon slutföra det.

– Det har saknats något mer lättillgängligt och modernt om de östgötska godsen. Samlingsverket "Slott och herresäten i Sverige" finns ju visserligen, men bara två av de 18 banden handlar om Östergötland. Dessutom finns de inte längre i bokhandeln, säger Anneli Hedlund.

Representativ bild

Hennes ambition har varit att byggnaderna i boken ska ge en representativ bild av Östergötlands herresäten, både tids- och stilmässigt. Hon börjar med Vadstena slott på 1500-talet och avslutar med Adelsnäs i Åtvidaberg i början av 1900-talet, länets sista stora herrgårdsbygge.

– Många av byggnaderna tillhör det bästa som vi har i hela landet, men det är vi lite dåliga på att lyfta fram, säger Anneli Hedlund.

Anneli Hedlund

♦ **Född:** 1957

♦ **Bor:** Norrköping

♦ **Gör:** Journalist, press- och informationsansvarig på Arbetsförmedlingen i länet.

♦ **Har tidigare givit ut** "Klarspråk lönar sig", en handbok som visar hur organisationer kan förbättra sitt språk och sin kommunikation.

Hon nämner Lambohovs herrgård utanför Linköping som ett exempel på en byggnad som just hamnat i skymundan. Den är ritad av arkitekten Jean Eric Rehn som verkade på Stockholms slott och var en av förgrundsgestalterna för den gustavianska stilen. Greve Fredrik Sinclair som byggde herrgården på 1760-talet backade upp Gustav III och dennes ambitioner att helt ta över makten i Sverige. Som tack fick Sinclair bland annat ett porträtt av kungen, som fortfarande hänger på godset. Gustav III besökte också egendomen.

– Lambohov är en riktig liten pärla, med inslag av både rokoko och gustaviansk stil. Bara tanken på att Gustav III också har gått där på golven är fascinerande, säger Anneli Hedlund.

Bredvid praktfulla herresäten som Ekenäs, Finspång, Löfstad och Allonö finns även några mindre och rödmålade träbyggnader i boken. Hovetorp vid sjön Sommen och Hofgren på Vikbolandet är exempel på att säterierna i

vissa fall växte fram ur enklare förutsättningar.

– I dag upplever vi dem nog mest som vanliga röda stugor.

Människor som berör

Anneli Hedlund berättar att hon alltid varit intresserad av kultur- och stilhistoria, och under det omfattande arbetet med att läsa in sig på de olika herresätenas historia har hon hittat trådar som hon gärna nystar vidare på. Kanske som en fortsättning på "Glömda pärlor och gamla bekanta".

– Det är ju inte bara de här miljöerna som är fascinerande, många av människorna som bott och verkat där har berört mig. Jag hittar ständigt nya kopplingar mellan dem, genom att släkterna gifte sig med varandra, säger hon.

GUSTAV BORG

Reporter
013-280196
gustav.borg@corren.se